

[Aksel Larsen.]

lægger pres på ham, at det er at opfatte som noget i retning af et direktiv. Nu er England også i økonomiske vanskeligheder og har måttet søge om hjælp. Det har fået hjælp. Verdensbanken — og jeg overdriver vel ikke, når jeg siger, at dér har Amerikas Forenede Stater en temmelig afgørende indflydelse — har bevilget England et lån på 2 milliarder dollars. Det minder ligefrem om dengang, fællesmarkedet blev etableret og Romtraktaten sluttet. Frankrig fik løfte om 2 milliarder af de øvrige medlemslande til at udvikle sine besiddelser i Afrika økonomisk, og så gik Frankrig med. Nu har England fået et lån på 2 milliarder dollars på favorable betingelser, og derefter bekendtgør MacMillan, at nu agter England at ansøge om medlemskab i fællesmarkedet. Præsident Kennedy har som sagt givet udtryk for, at Amerikas Forenede Staters administration meget ønsker, at England og helst også Danmark og Norge tilslutter sig fællesmarkedet, men er klar over, at det kan Sverige, Schweiz og Østrig ikke gøre. Nej, Sverige, Schweiz og Østrig er uforpligtede lande, de er ikke medlemmer af Atlantpagten. Det, man altså ønsker, er, at Atlantpagtlandene i Europa skal gå ind i fællesmarkedet, og det er understreget, at dette først og fremmest er en politisk sammenslutning, en udvidelse af Atlantpagten med Tyskland som dominerende magt.

Hvordan vil det så gå med det nordiske samarbejde, som jeg beder om tilladelse til at bruge nogle minutter til at tale om? Ja, der har været udtrykt nogen betænkelighed, og i hvert fald føler jeg det yderst betænkeligt, at Danmark har så travlt med at melde sig som ansøger til medlemskab af fællesmarkedet uden at have koordineret sine bestræbelser med de øvrige nordiske lande og uden så meget som at have forhandlet med de øvrige nordiske lande. Jeg ved meget vel, at der var et møde i et sommerhus ved Falkenberg forleden, men det opfatter jeg som et mere privat møde, og jeg kan ikke lade være med — selv om det selvfølgelig formelt er i orden, at det var statsministeren og formanden for Landsorganisationen, som deltog — at studse over, at socialdemokratiets næstformand, der dog også har en vis faglig position herhjem-

me, ikke var med til disse private samtaler i Falkenberg.

Men under alle omstændigheder, selv Norge er yderst forsigtig og har slet ikke travlt. Sverige holder sig tilbage, Finland gør det naturligvis også: hvordan det står med Island, ved jeg ikke. Men jeg hørte med en vis malice på det ærede medlem hr. Per Hækkerup, da han sagde: hvis nu Danmark og Norge går ind i fællesmarkedet, og hvis Sverige efter at have været associeret i en periode også går ind som fuldt medlem, og hvis Finland opnår en eller anden handelsmæssig ordening med fællesmarkedet, så er det nordiske samarbejde jo reddet. Læs historien om konen med æggene! Sådan en hel bunke hvis'er! Ja, men der er ikke stor chance for, at det går sådan; derimod turde det være givet, at går vi ind i fællesmarkedet, og går eventuelt Norge ind i fællesmarkedet, så går det ud over det nordiske samarbejde økonomisk, kulturelt, folkeligt, politisk.

Jeg beklager, at den nordiske toldunion ikke blev etableret i sin tid. Jeg tror, at dette område er så stort og stærkt, at det kunne have klaret sig. Det køber dog for op mod 50 milliarder kroner om året i udlandet. Jeg skulle tro, at en så stor køber også er i stand til at skabe afsætning for sine eksportvarer, og jeg havde jo gerne set, om dette økonomiske samarbejde efterhånden havde kunnet udvikle sig til en politisk union.

Under alle omstændigheder: også den omstændighed, at det kommer til at gå ud over det nordiske samarbejde, gør, at jeg er meget betænkelig ved det, man her fra regeringens side er inde på. Det er naturligvis muligt, at folketinget vil godkende regeringens beslutning om at søge om medlemskab; for det er jo det, det drejer sig om. Men hvordan skal man forstå det radikale landsmøde, som beskæftigede sig med dette problem, og som vedtog en højtidelig beslutning — som jeg gerne vil have lov at citere et par sætninger af — hvori man

„adværer mod en ensidig dansk tilslutning til de seks landes stærkt politisk forpligtende sammenslutning, som vil vanskeliggøre Danmarks samarbejde med Norden og det øvrige Europa på det økonomiske, politiske og kulturelle om-